

(המשך מעמוד 6)

לפני שבוע ליוז כמה מאות מאורחי נתניה את אחד מנכבדי העיר, בדרכו האחרונה לבית הקברות השן. לפתע התגלתה לעיניהם מצבה צנועה, שנושא את הכתובת: "נ. החבר משה בן מרדכי כץ ז"ל, איש ח. הסתדרות בר הלבב ותמים הדרך. המלחום האבלים עמדו נדהמים נוכח המצבה המזוהה, השתוממו לדעת מי חרת את הכתובת המשונה על המצבה. התעלומה נפתרה מיד. התברר, כי מאחר שלמשפחת הנפטר לא היה כסף למצבה, הקימה ההסתדרות מצבה מכספה, לא שכחה לציין כי המנוח היה איש המעמד בעולם הזה. הס' בור פרץ אפרתי, דובר מועצת פועלי נתניה: "וזהי זכותה של ההסתדרות להגציח את שמות חבריה הפעילים."

מדע

על עכברים ונחשים

הרופא לכוש החלוק הלבן הרים את מכסה הכלוב והציץ פנימה. לרגע לא האמין לי מראה עיניו: העכברים הלבנים בסניו הכלוב היו בריאים ושלמים, למרות שהזרקה להם לפני זמן מה זריקת ארס נחשים. "זה הצי' לית", מלמל לעצמו וסגר את המכסה.

העכברים הלבנים, שהתרוצצו בשקידה ב' כלוב המתכת, צייצו וזללו במלוא הפה, הצביעו על פתרונה של בעיה רפואית כאובה. הניסוי שבוצע על גופם הנרכי שאפשר לחסן אדם שנכוש על ידי נחש, להצילו ממות.

צחת החוקרים שהגיע לתגלית שייך למכון המחקר על שם רוגוף, שבבית החולים ביליני סוף. לאחר שלוש שנות עבודת נמלים יכלו להכריז: "מצאנו דרך לעזור למוכשי נחשו"

חנסיוב דא הוציק. הנחש הארסי ה' נסוף ביותר בישראל הוא הצפע. נכישתו גורמת לשספי דם, עיוות ושיתוקים, העלולים להסתיים במחת. עד היום היה מקובל להו' ריק לאדם הנפגע חומר התנגדות, שהוסק מגופו של סוס.

החומר הזה מובא ממכון פאסטר בצרפת. במעבדה הניז הצרפתית היו מוריקים רעל נחשים לסוס, שואבים מדמו את חומר ה' התנגדות שפיתח הסוס לאחר הזריקה. אולם לא בכל המקרים היה הנסיוב שהכין מכון פאסטר עוזר לחולה. חוקרי המכון חי' ראלי החליטו לברר מדוע.

הבדיקות הוכיחו שארס הנחש מורכב מ' כמה רעלים הלבנים שונים. כשכל רעל גורר אחרי פגיעה אחרת. לאחר מאמצים, הצליחו החוקרים להפריד בין חלקי הארס השונים. בעזרת מתקן הפרדה חשמלי.

גיוס חשפנים. העכברים הלבנים שקיבלו לצורך הניסון זריקות ארס צפעים, אחרי שחוסנו על ידי הנסיוב המקובל של מכון פאסטר, לא נפגעו משטף דם. אך הם מתו משיתוק. חומר החיסון של מכון פאסטר לא הועיל להם.

בעלהחי הבא שגויס לעזרת המדע היה השפן. שפן לבן שחוסן על ידי הנסיוב הצרפתי, קיבל זריקה של ארס נחשים רגיל. לאחר שעיקל את הזריקה הראשונה תזרק לו גם חומר הרעל המשני, הגורם לשיתוקים.

דמו של השפן המחוסן חיסון כפול הובא למעבדה. הוסדר לחקוי השונים. נסיוב ה' התנגדות שפיתח השפן הזרק לעכברים. כאשר קיבלו העכברים המחוסנים על ידי הנסיוב של השפן זריקה של ארס נחשים, נשארו בריאים ושלמים. נסיוב השפנים חיסן אותם בפני כל השפעות הארס.

נסיוב חשפנים איננו מתאים עדיין לחיסון בני אדם. משרד הבריאות מיהר להתקשר עם מכון פאסטר, ביקש ממנו להסוך את התב' לית הישראלית לתרופה המיוצרת בממדים המוניים. לדעת המדענים יאריך תהליך הייצור עוד כשנה, לפחות.

רפא בשדות. הגבר התמיר נעים-ה' ליכות, אשר עמד בראש צחת המכון, היה פרופסור צעיר ליד הולנד, בשם אנדרי דה פריס, שמאחוריו קריירה מדעית ארוכה ו' כנהנת.

התמיר למד רפואה באמסטרדם, נבנס לאחר סיום לימודיו לעבודה שגרתית בבית חולים ממשלתי הולנדי. אולם כעבור שלוש שנים החליט הרופא הצעיר להתרחק מעט מהמולת בית החולים, לחפש עיסוק קט.

הוא הצטרף להכשרה חקלאית. עלה ארצה בשנת 1940. בארץ נבנס לקיבוץ גבע, הפך לאיכר פשוט. אך המדען הצעיר לא יכול היה להישאר מנותק זמן רב מן המקצוע האהוב עליו. כעבור שנתיים עזב את ה' משק, חזר לעבוד כרופא בבית החולים הדסה בירושלים.

בבני האבן הגדול השוכן במרומי הר'

רכושם של חברי הקואופרטיב, שעלה ל-70 אלף ל"י, הושקע כולו ביהלומים, שנשמרו בקופת הבטחון.

בבוקר האחר במאי בשנה שעברה, הוני חתה המכה השניה על יחלומי בוכרה. כאשר פתח מנהל העבודה יהושע מקורי את קופת הבטחון, כדי לחלק את היהלומים למנסרות ולמלמשים, התברר לו כי הקופה הגעולה ריקה. תוכנה, בשד' של 50 אלף דולאר, נעלם.

שוב החלה המשטרה בחקירה, שלא הבי' אה לשום תוצאות ממשיות. אחרי המשטרה נשכרו לעבודה שני חוקרים פרטיים, מן המעולים ביותר. מסקנתם, אחרי שחקרו ב' פרשה בנסר, היתה אחת: הגניבה היא עבודה פנימית, קופת הבטחון נפתחה במפתחות ה' מקורים של הקופה, או במפתחות מועתקים.

תעזומת ששת המפתחות. נקודת' המוקד בחקירה היתה: מי יכול לפתוח את קופת יחלומי בוכרה? כי בהתאם לנוהג ש' נקבע על ידי מרכז הקואופרציה, אפשר לפ' תרוח את הקופה רק בשני מפתחות שונים, כשכל מפתח מופקד בידי מנהל אחר. בצורה זו, אפשר היה להניח כי תהיה ביקורת תמי' דית על הקופה, וכי שום אדם יחיד לא יוכל להשתלט עליה.

החוקרים גילו כי נעשו שלושה זוגות של מפתחות. זוג הוסקד בידי מרכז הקואר' פרציה, זוג שני הוסקד בבנק, ואילו שני המפתחות הנותרים נמסרו לשני מנהלי העבודה, גולדברג ומקורי. הם גם גילו כי ה' מפתחות שנמסרו למרכז הקואופרציה נעלמו בכלל, ואילו המפתחות שהוסקדו בבנק, הוזמנו בשעתו על ידי המנהלים מקורי ו' אקרמן על דעת עצמם. הם הסקידו אותם בבנק על שמם הפרטי.

ביום שלפני השוד נמצאו שני המפתחות הנותרים, כרגיל, בידי גולדברג ומקורי. בתום העבודה מסר גולדברג, לפי נוהג מזור, את מפתחו לידי שמר-הלילה של המפעל. ואילו מקורי, שעמד לנסוע לחלאביב, מסר את מפתחו לאקרמן, על מנת שזה ינעל במקומו את הקופה בלילה. היו אלה סדרים משונים, לגבי קופה המכילה רכבות לירות.

זריקות ימים לאמת. למחרת בבוקר שב מקורי לביתו של אקרמן, ביקש ממנו את המפתח כדי שיוכל לפתוח את הקופה ולהחלק את היהלומים למלמשים. כעבור שעה קלה חזר מקורי לאקרמן: "הקופה נשדדה!" הדיע לשותפו בהנהלה.

אקרמן לא התרגש במיוחד. הוא שלח את מקורי להודיע למשטרה, התגלח בנחת, שתה סטל קפה. רק אז יצא למקום הפשע. במשך החקירה הארוכה לא יכלה המש' טרה להוכיח כי לאקרמן או למקורי היה חלק בביצוע הגניבה. לעומת זאת הביאו החוקרים הפרטיים שורת השערות בפני חב' רי הקואופרטיב הנשדדים: משהו השיג את המפתחות שנעלמו ממרכז הקואופרציה; מקורי ואקרמן יכלו להוציא את המפתחות שהוסקדו בבנק על שמם, עם כמות כזו של מפתחות המהלכים ללא ביקורת, לא היה כל קושי שמישהו יכנס למפעל בשעות ששומר הלילה אינו בתפקיד, להריק את הקופה.

גם הפעם הוזמן רופא להזריק זריקות' אמת לחברי הקואופרטיב. הוא היה קרובו של אחד החברים, שקיבל ממנו דמי-תיחך. כשהודיע לו מקורי כי אינו מרגיש בטוב, נכמרו רחמיו של הרופא. הוא הסכים להז' ריק לו זריקה חלשה יותר, שלא תזיק לו, אם כי אולי הזיקה לאמת. התוצאות ה' מעשיות של הזריקות: אפס.

כאשר סימו החוקרים הפרטיים את חקיר' תם, העבירו את סיכומיהם למשטרה. אולם זו לא המשיכה לפעול. כמו בשוד של יחלומי הננג (העולם הזה 1064), נשארה התעלומה ללא פתרון. כי משטרת ישראל, אשר רוב חוקריה הטובים סולקו או ה' פטרו מזמן, שוב אינה מסוגלת לסטל בחקיר' רות מסובכת מסוג זה.

רק מה ושם נשארו שרידיה האומללים של הפרשה - 17 פועלים פשוטים, אשר כל הונם נלקח מהם על ידי גנבים, וקברו של משה הלשטיין, הסופר ה-18.

נתניה

פ. נ.

בית העלמין הישן בנתניה, ליד שכונת בן ציון בדרום העיר, התמלא מכבר. מתי העיר נקברים עתה בבית העלמין החדש, ליד שיכון הותיקים במזרח העיר, ורק ל' נכבדי העיר וראשונה שמור עדיין מקום' כבוד בבית הקברות הישן.

Advertisement for Supaslot featuring a large graphic of a slot machine reel with the text "הכל אפשר לבנות" (Everything is possible to build) and "סופאסלוט" (Supaslot). Below the reel is a list of slot machine symbols: * סככות, * עגלות, * לורים, * ארונות, * מדרגות, * אצטבאות, * שולחנות, * מדפי אחסנה, * שלדי בנינים, * מגיני רצועות, * מגיני מכוונות, * מיבנים ארעיים. At the bottom, it says "ועוד אלף ואחת קונסטרוקציות אחרות. לאחר השמוש בסופאסלוט תוכל לפרק ולהשתמש בחומר לצרכים חדשים אחרים. הצטייד בסופאסלוט בעוד מועד. פטנט בינלאומי, פטנט ישראלי רשום מס' 10490/57. מירומית" (Miryomiyat) מפעלי מתכת אשקלון המפעל: אזור התעשייה אשקלון המשרד: רחוב הירקון 106, תל אביב טל. 21964 ת"א. Supaslot